

Kysymyksiä ja vastauksia CPE:stä

Mikä on CPE ja kuinka yleinen se on?

Terveen ihmisen suolistossa, limakalvolla ja myös ihon kosteilla alueilla, kuten taipeissa esiintyy erilaisia ihmiselle tarpeellisia gramnegatiivisia sauvabakteereita (esimerkiksi E. Coli, Klebsiella- tai Proteus mirabilis-kantoja).

Sellaisia gramnegatiivisia sauvabakteereita, jotka ovat kehittäneet vastustuskyvyn laajakirjoisimmillekin käytössä oleville antibiooteille, kutsutaan CPE-bakteereiksi (Carbapenemase Producing Enterobacteriaceae eli karpabenemaasia tuottavat enterobakteerit).

CPE-bakteerit ovat yleistyneet joidenkin maiden sairaaloissa ja niitä on löydetty myös sairaaloiden ulkopuolella. Suomeen niitä on tullut viime vuosien aikana sellaisten potilaiden mukana, jotka on siirretty ulkomaisesta sairaalasta suoraan jatkohoitoon suomalaiseen sairaalaan.

Mitä tarkoitetaan CPE-kantajalla ja CPE-infektiolla?

Henkilöä sanotaan CPE-kantajaksi, mikäli hänen elimistöstään on nyt tai aiemmin löytynyt CPE-bakteeri. Yleensä CPE-bakteeri on suolistossa, limakalvolla tai virtsassa aiheuttamatta mitään oireita.

CPE-infektiolla tarkoitetaan, että CPE-bakteeri aiheuttaa henkilölle oireisen tulehduksen, joka pitää hoitaa antibiootein. Suurin osa CPE-kantajista ei koskaan sairastu CPE:n aiheuttamaan infektiin.

Miten CPE-kantajuus huomataan?

CPE löytyy useimmiten ulkomailla sairaalahoidossa olleilta potilailta, kun heiltä otetaan näytteitä antibiooteille vastustuskykyisten bakteerien löytämiseksi. Se voi tulla esiin myös tavallisen bakteeriviljelyn yhteydessä esimerkiksi haavasta, virtsasta tai muista eritteistä.

Minkälaisia infektoita CPE-bakteerit aiheuttavat?

Suurin osa CPE-kantajista on täysin oireettomia eivätkä he koskaan sairastu CPE:n aiheuttamaan infektiin. CPE-bakteeri voi aiheuttaa virtsatieinfektioita, haavainfektioita ja joskus vakavan yleisinfektion.

Miten CPE tarttuu?

Useimmat CPE-kantajat ovat saaneet bakteerin elimistönsä ollessaan sairaalahoidossa ulkomailla. CPE voi levitä edelleen sairaalassa potilaasta toiseen käsien kautta. Se ei leviä ilman välityksellä. Terveiden ihmisten riski saada CPE on pieni.

Miksi ja miten CPE:n leviämistä pyritään estämään sairaalassa?

CPE:n leviämisen estäminen on sairaaloissa tärkeää, koska lääkkeille vastustuskykyisten bakteerien leviäminen vaikeuttaisi vaikeasti sairaiden potilaiden infektioiden hoitoa. CPE:n leviämisen estämisessä on tärkeää, että sekä potilaat että henkilökunta noudattavat hyvää käsihygieniaa. Saatte henkilökunnalta ohjausta käsihygienian toteuttamisessa.

Sairaalassa CPE-kantajat hoidetaan omassa huoneessaan koko sairaalassaoloajan. Huoneesta poistutaan vain henkilökunnan ohjauksessa. Potilas itse ja kaikki huoneessa kävijät noudattavat hyvää käsihygieniaa. Kädet desinfioidaan aina huoneesta poistuttaessa. Lähihoidossa henkilökunta käyttää suojakäsineitä ja kertakäyttöistä suojatakkaa tai -esiliinaa. Suojavaatetusta ei tarvitse käyttää, mikäli huoneessa vain pistäydytään (tuomaan esim. ruokatarjotinta, lääkkeitä jne.). Vierailut sallitaan normaalisti osaston henkilökunnan ohjauksessa. Vierailijoita opastetaan hyvän käsihygienian toteuttamiseen. Jos vierailijat osallistuvat hoitoon, hekin käyttävät suojaimia.

Minulta löydettiin CPE, mitä nyt?

CPE-kantajuus ei vaikuta normaaliin elämään (esim. koti, työpaikka, harrastukset, ihmissuhteet) millään lailla. Niin kuin tavallisestikin, kädet pestään saippualla huolellisesti WC:ssä käynnin jälkeen ja ennen elintarvikkeiden käsittelyä. Jos Teillä on haavoja, haavan hoidossa noudatetaan osastolta saatuja ohjeita. Ennen ja jälkeen haavan hoidon kädet pestään. Siivouksessa käytetään kaupasta saatavia, normaaleja pesuaineita.

Teiltä löydetty CPE ei lisää perheenjäsentenne riskiä saada infektio.

Kuinka kauan CPE-kantajuus kestää ja pitääkö siitä kertoa muille?

Ei tiedetä tarkkaan, kuinka kauan CPE-bakteeri säilyy ihmisen elimistössä, mutta on todennäköistä, että useimmilta se katoaa kuukausien kuluessa. Jos CPE:n toteamisesta on kulunut jo vuoden verran, ettekä ole ollut sairaalahoidossa, voidaan CPE-kantajuustiedon poistamista harkita, mikäli sitä ei otetuissa näytteissä enää todeta. Tästä päättävät tapauskohtaisesti hygieniahoitaja ja infektio lääkäri.

On tärkeää, että kerrotte omasta tai perheenjäsenenne CPE-kantajuudesta lääkärille joutuessanne sairaalahoitoon.

CPE-kantajuudesta ei tarvitse kertoa työpaikalla, koulussa, päiväkodissa, harrastuksissa tai missään muuallakaan terveydenhuollon ulkopuolella.

Eikö kysymyksiisi löytynyt edellisestä vastausta?

Ota yhteyttä sinua hoitaneeseen osastoon, sairaalan infektiolääkəriin tai hygieniahoitajaan.

Potilasohje | HUS Infektiosairauksien klinikka | Hyväksytty: 7.1.2022